USNESENÍ

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Hájka, Ph.D., a soudkyň Mgr. Heleny Nutilové a JUDr. Terezy Kučerové, ve věci

navrhovatel: **L. T.**, narozený X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Jiřím Lehečkou
se sídlem Plzeňská 232/4, 150 00 Praha 5

za účasti: **a) Městský úřad Volyně**
se sídlem náměstí Svobody 41, 387 01 Volyně

b) NEZÁVISLÍ
zastoupeni volebním zmocněncem J. M., bytem X

c) Sdružení pro Přechovice
zastoupené volebním zmocněncem MUDr. J. N., X

o návrhu na vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva obce Přechovice konaných ve dnech 23. a 24. 9. 2022,

takto:

I. Návrh **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a shrnutí návrhu

1. Ve dnech 23. a 24. 9. 2022 proběhly v obci Přechovice volby do obecního zastupitelstva.
2. Navrhovatel se návrhem ze dne 5. 10. 2022 domáhá vyslovení neplatnosti těchto voleb. V návrhu uplatnil celkem dva návrhové body.
3. Navrhovatel předně uvedl, že volební místnost se nacházela v oploceném areálu hasičárny, přičemž bezprostředně nad informační vývěskou „VOLEBNÍ MÍSTNOST“ se v době voleb nacházela další informační vývěska „VSTUP NA VLASTNÍ NEBEZPEČÍ“. Dle navrhovatele je vysoká pravděpodobnost, že tato vývěska odradila některé občany obce Přechovice oprávněné ve volbách volit od toho, aby své aktivní volební právo ve volbách vykonali. Navrhovatel uvedl, že vývěska byla na oplocení umístěna buď proto, že areál je skutečně z nějakého důvodu nebezpečný, nebo za

účelem odradit některé voliče od realizace jejich aktivního volebního práva. Ačkoli přesný počet občanů, které vývěska od účasti ve volbách odradila nelze zjistit, s ohledem na skutečnost, že v obci je registrováno pouze 114 oprávněných voličů, může neúčast i jednoho voliče hrubě ovlivnit výsledek voleb.

4. Dále navrhovatel namítl, že starostka obce Přechovice L. P. neoprávněně prováděla úkony dle § 15 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů (dále jen „volební zákon“). Tento závěr navrhovatel dovozuje – stručně řečeno – ze skutečnosti, že ustavující zasedání současného zastupitelstva obce Přechovice se konalo dne 29. 10. 2018 a bylo svoláno panem M. Z. dne 22. 10. 2018. On sám však nebyl platně zvolen starostou, což plyne z protokolu o výsledku kontroly Ministerstva vnitra ze dne 19. 9. 2018 i následného trestního řízení vůči panu Z. pro pokračující přečin zneužití pravomoci úřední osoby, které skončilo podmíněným zastavením trestního stíhání (k trestnému činu se tudíž doznal). Ke svolání ustavujícího zasedání tedy došlo osobou k tomu neoprávněnou, což má za následek i neplatnost volby současné starostky obce Přechovice a nezákonnost úkonů dle § 15 volebního zákona, které v souvislosti s volbami učinila.

5. Navrhovatel závěrem navrhl, aby krajský soud vyslovil neplatnost voleb.

II. Shrnutí vyjádření volebního orgánu

6. Městský úřad Volyně (dále jen „volební orgán“) uvedl, že návrh považuje za nedůvodný.

7. K namítanému označení volební místnosti doprovozenému vývěskou „VSTUP NA VLASTNÍ NEBEZPEČÍ“ volební orgán konstatoval, že z jeho úřední činnosti coby stavebního úřadu je mu známo, že na pozemku parc. č. 40/3 v k. ú Přechovice se mimo jiné nachází herní prvky bývalého dětského hřiště. Tento pozemek byl uvedenou vývěskou označen obcí již dlouhou dobu před konáním voleb, a to v souvislosti s řešením sporu mezi obcí a navrhovatelem, v rámci kterého navrhovatel mimo jiné vznesl námitky ke způsobu využití daného pozemku. Toto upozornění i důvod jeho umístění na vstup na pozemek (užívání herních prvků) je známo obyvatelům obce již několik let. Volební orgán vyjádřil přesvědčení, že žádný z voličů se jím nenechal odradit a nespojil si umístění vývěsky s konáním voleb.

8. K druhému návrhovému bodu volební orgán uvedl, že není kompetentní se k němu vyjádřit a akceptuje kontrolní závěry a stanoviska Ministerstva vnitra.

9. Závěrem volební orgán uvedl, že navrhovatel se již v předvolebním období netajil svým záměrem platnost voleb v obci Přechovice napadnout. Vyjadřoval se tak mj. i před některými zaměstnanci volebního orgánu.

III. Shrnutí vyjádření volební strany NEZÁVISLÍ

10. Volební strana NEZÁVISLÍ ve svém vyjádření uvedla, že ustavující zasedání zastupitelstva dne 29. 10. 2018 sice svolal neprávoplatně zvolený starosta, avšak jednání vedl pan J. F. coby nově zvolený zastupitel. Zastupitelstvo dne 19. 7. 2019 zvolilo novou starostku L. P. S žalobou proti tomuto usnesení zastupitelstva navrhovatel u Krajského soudu v Českých Budějovicích neuspěl. Namítané pochybení nemělo vliv na řádný průběh ustavujícího ani řádných zasedání zastupitelstva.

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. S.

11. Volební místnost obce Přechovice je umístěna v budově hasičské zbrojnice, kde je umístěno hasičské vozidlo a v areálu se konají společenské akce. Vývěska „VSTUP NA VLASTNÍ NEBEZPEČÍ“ je zde umístěna kvůli možnému výjezdu zásahové jednotky sboru dobrovolných hasičů. Jedná se o jediné vhodné místo pro volební místnost v obci, kde se volby konají dlouhodobě, přičemž volební straně NEZÁVISLÍ není známo, že by uvedená vývěska některé voliče od účasti ve volbách odradila. Volební účast byla srovnatelná s lety 2018, 2014 a 2010.

IV. Shrnutí vyjádření volební strany Sdružení pro Přechovice

12. Volební strana Sdružení pro Přechovice ve svém vyjádření uvedla, že vývěska „VSTUP NA VLASTNÍ NEBEZPEČÍ“ se na plotu areálu nacházela již delší dobu (řádově měsíce), neboť se v něm nachází hasičská zbrojnice. Tato skutečnost je všem obyvatelům obce Přechovice známa. Sdružení pro Přechovice není znám jediný případ, kdy by tato cedule některého občana od voleb odradila. Neodradila ostatně ani samotného navrhovatele. Volební účast nikterak nevybočovala z dlouhodobého průměru.
13. Paní L. P. byla řádně zvolena starostkou obce na zasedání zastupitelstva dne 19. 7. 2021, což plyne mimo jiné i z dopisu ředitele odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra ze dne 13. 12. 2021. Dle tohoto dopisu nemá navrhovatelem vytýkané pochybení při svolání ustavujícího zasedání zastupitelstva v roce 2018 vliv na zákonnost následně přijatých usnesení zastupitelstva.

V. Replika navrhovatele

14. V replice ke shora uvedeným vyjádřením navrhovatel uvedl, že akceptuje-li volební orgán kontrolní závěry a stanoviska Ministerstva vnitra, pak souhlasí i se samotnou argumentací navrhovatele, která vede k závěru o neplatnosti voleb. Není pravda, že vývěska „VSTUP NA VLASTNÍ NEBEZPEČÍ“ se na oplocení nachází již několik let. Tato vývěska se na místě nacházela střídavě přibližně 1 měsíc před volbami do obecního zastupitelstva, přičemž bezprostředně po volbách byla odstraněna a od 10. 10. 2022 (což je datum vyjádření volebního orgánu a volební strany NEZÁVISLÍ) je zde opět umístěna. Volební orgán a volební strany přitom uvádí odlišný důvod umístění vývěsky (herní prvky bývalého hřiště oproti výjezdům hasičské techniky). Není tedy možné přijmout závěr, dle něhož se žádný z voličů nenechal vývěskou odradit a nespojil si ji s konáním voleb.
15. Volební strana NEZÁVISLÍ nerozporuje skutečnost, kdo ustavující zasedání současného zastupitelstva v roce 2018 vedl, ale kdo toto zasedání svolal (údajný „starosta“ pan Z.). Je tedy nepochybné, že toto zasedání nebylo svoláno osobou k tomu oprávněnou. K fotodokumentaci zaslané touto volební stranou pak navrhovatel uvedl, že z ní není vůbec patrné, zda se na oplocení skutečně nachází informační vývěska „VSTUP NA VLASTNÍ NEBEZPEČÍ“. Dle přesvědčení navrhovatele se o tuto vývěsku jedná, avšak tyto fotografie byly pořízeny až dne 10. 10. 2022, kdy byla informační vývěska na oplocení opětovně umístěna. Toto dle navrhovatele nepřímo dokládá i spadané listí, které je na fotografiích patrné.
16. Dle vyjádření Sdružení pro Přechovice se vývěska nachází na oplocení areálu pouze v řádu měsíců a nikoli let. Argumentaci volební účastí v minulých letech považuje

navrhovatel za irelevantní, neboť není možné určit, kolik osob uvedená vývěska odradila. Dle navrhovatele tímto způsobem došlo k hrubému ovlivnění výsledků voleb ve smyslu § 60 odst. 3 volebního zákona.

VI. Právní hodnocení krajského soudu

17. Krajský soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky řízení, a proto se zabýval důvodností návrhu. Rozhodl přitom bez jednání dle § 90 odst. 3 s. ř. s.

18. Návrh není důvodný.

19. Dle § 90 odst. 1 s. ř. s. „[z]*a podmínek stanovených zvláštními zákony může se občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.*“

20. Dle § 60 odst. 3 volebního zákona „[n]*ávrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb.*“

21. S ohledem na jeho obsah vyhodnotil krajský soud navrhovatelovo podání jako návrh na neplatnost voleb (nikoli pouze neplatnost hlasování či volby kandidáta). Navrhovatel totiž namítá nejen možné ovlivnění hlasování v důsledku vývěsky „VSTUP NA VLASTNÍ NEBEZPEČÍ“ umístěné na plotě areálu hasičské zbrojnice, v níž se nacházela volební místnost, ale též nelegitimitu veškerých úkonů dle § 15 volebního zákona, které učinila stávající starostka obce pro zajištění organizace a průběhu voleb.

22. Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 2. 7. 2004 sp. zn. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS, formuloval algoritmus posuzování volební stížnosti představující tři podmínky, které musí být kumulativně naplněny, aby bylo možné volební stížnost označit za důvodnou. Jedná se o podmínku 1) protizákonnosti, 2) existence přímého vztahu mezi touto protizákonností a výsledkem voleb a 3) „zatemnění“ volebních výsledků. Třetí bod tohoto algoritmu však později doznal výrazného zpřísnění, a to v důsledku zákona č. 322/2016 Sb., kterým se mění volební zákony a další související zákony, dle kterého nadále nepostačuje pouhá možnost ovlivnění výsledku voleb, ale musí se jednat o porušení zákona, které výsledek voleb skutečně a hrubě ovlivnilo (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2018, čj. Vol 16/2018-33, č. 3717/2018 Sb. NSS).

23. Krajský soud se nejprve zabýval námitkou nevhodného umístění vývěsky „VSTUP NA VLASTNÍ NEBEZPEČÍ“; této námitce nepřisvědčil.

24. Z návrhu není vůbec patrno, o jakou nezákonnost, která hrubě ovlivnila volby, by se mělo jednat. Navrhovatel neuvádí, jaké zákonné ustanovení mělo umístění této vývěsky (ať již byl jeho důvod jakýkoli) v souvislosti s volbami porušit. Ani krajský soud v této souvislosti žádnou protizákonnost neshledal.

25. V posuzované věci pak z ničeho neplyne, že by vstup do volební místnosti byl skutečně z nějakého důvodu nebezpečný, ani to, že uvedená vývěska doopravdy (byť jediného) voliče od účasti ve volbách odradila. Návrhová argumentace se v této

souvislosti nese ryze v hypotetické rovině, což k úspěšnému zpochybnění voleb nepostačuje. Navrhovatelově domněnce pak nenasvědčuje ani poměrně vysoká volební účast, která v letošních volbách v obci Přechovice činila 63,16 % (údaj dostupný na www.volby.cz), a která je zároveň obdobná jako v předchozích volbách (65 % v roce 2018, 53,85 % v roce 2014 a 59,78 % v roce 2010). Nejedná se o irelevantní údaje, jak se domnívá navrhovatel, neboť z nich jednoznačně plyne, že volební účast v nynějších volbách nikterak dramaticky neklesla. Závěr, že by snad bez umístění vývěsky byla volební účast vyšší, je v nynějším případě ryzí spekulace. Nelze tedy dospět k závěru, že umístění posuzované vývěsky reálně ovlivnilo volební výsledek, a to dokonce hrubým způsobem.

26. Nedůvodná je pak též argumentace, dle níž starostka obce L. P. neoprávněně prováděla úkony dle § 15 volebního zákona.

27. Navrhovatel veškerou tuto argumentaci odvíjí od skutečnosti, že ustavující zasedání zastupitelstva svolala osoba k tomu neoprávněná, tj. neplatně zvolený starosta pan Z. Nelze však automaticky spojovat způsob svolání zasedání zastupitelstva – byť ustavujícího – s (ne)platností usnesení na něm přijatých, jak bez bližší právní argumentace činí navrhovatel. Svolání jakéhokoli zasedání zastupitelstva má ryze organizační a nikoli ustavující charakter, neboť mandát člena zastupitelstva vzniká již samotným zvolením (§ 55 odst. 1 volebního zákona). Jedná se tak pouze o projev určité kontinuity v procesu předávání moci, neboť stávající starosta vykonává pravomoci starosty až do zvolení starosty nového [§ 107 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)]; plní tedy dočasně i organizační funkci při svolávání zasedání zastupitelstva. Klíčové však je, zda se zastupitelstvo v řádném složení skutečně sešlo a zákonem předpokládaným způsobem projevilo svou vůli, což navrhovatel nezpochybňuje. Kdo takové zasedání zastupitelstva svolal, je z tohoto pohledu nerozhodné.

28. Nicméně i kdyby krajský soud této argumentaci přisvědčil, nic to nemění na tom, že ani případné provádění úkonů dle § 15 volebního zákona neoprávněnou osobou by k vyslovení neplatnosti voleb bez dalšího postačovat nemohlo. Veškeré úkony, které starosta obce podle posledně citovaného ustanovení vykonává, směřují výhradně k organizaci a zajištění průběhu voleb. Navrhovatel netvrdí (a tím spíše neprokazuje), že by jakýkoli z těchto úkonů vykonaný neoprávněnou osobou vůbec mohl volby ovlivnit, natož že by k (hrubému) ovlivnění voleb skutečně došlo.

29. Námitky navrhovatele nemohou být úspěšné i s ohledem na skutečnost, že z obsahu volební dokumentace navíc nevyplývá, že by navrhovatel (či jiný volič) u volební komise uplatnil jakékoli oznámení či stížnosti k průběhu voleb [§ 42 odst. 2 písm. g) volebního zákona]. Pokud kdokoli zjistí porušení volebního zákona, je jeho povinností ihned zasáhnout, tedy informovat o tomto porušení okrskovou volební komisi, resp. předsedu této komise. Navrhovatel ani netvrdí, že by volební komisi někdo upozornil na porušení volebního zákona či že by její předseda činil nějaká opatření ve smyslu § 35 volebního zákona. Pokud se tak nestalo, nelze již v tomto návrhu relevantně tvrdit porušení volebního zákona v uvedeném směru (princip subsidiarity). Návrh na vyslovení neplatnosti voleb či jiné návrhy na zahájení soudního řízení ve věcech volebních totiž slouží spíše jako nástroje podpůrné, už vzhledem k následnosti jejich uplatnění a k nemožnosti odstranit samotný závadný stav, ale toliko odstranit jeho následky, tedy například prohlásit volby za neplatné.

K tomu lze poukázat na příklad na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, čj. Vol 7/2008-13, č. 2194/2011 Sb. NSS, či usnesení téhož soudu ze dne 28. 11. 2006, čj. Vol 83/2006-93 (ústavní stížnost proti tomuto rozhodnutí Ústavní soud odmítl pro zjevnou neopodstatněnost usnesením ze dne 26. 6. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 94/06), či rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 11. 2014, čj. 52 A 94/2014-33.

VII. Závěr a náklady řízení

30. Na základě shora uvedeného krajský soud dospěl k závěru, že návrh na vyslovení neplatnosti voleb není důvodný, a proto jej výrokem I. zamítl.

31. O nákladech řízení rozhodl krajský soud dle § 93 odst. 4 s. ř. s., dle něhož účastníci řízení právo na náhradu nákladů řízení nemají.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není kasační stížnost přípustná.

V Českých Budějovicích 24. října 2022

JUDr. Michal Hájek, Ph.D. v. r.
předseda senátu